

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za po leta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIV.

V Ljubljani 7. mal. serpana 1871.

List 27.

Pogled na 25letnico.

(Brano pri 3. mesečnem zhođu katol. besednice 2. jul. 1871.)

Mesec juli — mali serpan — cenijo blezo za posebno vgođen taki, ki na cerkveno polje v škodo in na plén hodijo. Perve dni mesca julija 1809 ponoči (od 5—6. jul.) je general pervega Napoleona Radet prišel nad papeža Pija VII, je nektare minute molčeč stal in potlej z derhtečim glasom rekel papežu: — Svetost, moram Vam naznaniti, da se odpovejte deželskemu gospostvu. — Papež mu je odgovoril: Jaz nisem posestnik; izročiti moram celo posestvo naslednikom; rajši se dam na kosce razsekati, kakor da bi svojo dolžnost izdal — Bil je nato papež kakor jetnik odpeljan iz Rima. Véliki papež pa je Boga hvalil, da se je tudi nad njim spolnilo, kar je bil Zveličar sv. Petru, prvemu papežu napovedal, namreč: „Kadar boš ostarel, boš podal roke, in drugi te bo opasal in te peljal, kamor nočeš.“

Ljudstvo v Sieni je takrat klicalo francoskim trinogom: „Psi, psi!“ ko so papeža vlačili skoz deželo. Kdo bi si mislil, da čez 62 lét bodo Italijani sami trinogi, ter bodo papeža jetnika storili? Prav za prav: ne takrat niso bili Francozi roparji, ampak Napoleon, in ne zdaj niso Italijani roparji, ampak mavtarji, ki imajo kralja na vervici: zakaj narod sploh ni nikoli bil sovražen cerkvi, ampak le posamezni.

Mesca julija je bilo takrat; začelo se je 5. julija. In danes, 2. julija, se imajo v Rimu pričeti ali so se pričele neke čudne slovesnosti, ki bodo terpele skoz 3 dni, toraj do 5. t. m. Sardinski kralj Viktor-Emanuel namreč je imel ravno danes priti iz Neapelna v Rim, in danes ima slovesni vhod odmenjen v Kvirinal, ki je letno papeževo poslopje, in zato bodo menda očitne pojedine in veselice skoz tri dni.

Kako se je vse to veršilo, to se bode kmali slišalo, pa tudi to bo zgodovina mlajšim pravila, kakošen bode poslédnjič konec pri Viktor Emanuelu in družih, ki so z njim. Da se Napoleonu I in drugim, ki so papeže stiskali, ni dobro izšlo, to zgodovina pripoveduje; zgodovina tudi ne bo molčala tega, kar se ima še le zgoditi.

Prestopimo pa na naj slavnije ravno preteklo obhajanje, namreč na 25letnico Pija IX.

V Rimu, piše „Genf. Korresp.“ 16., imajo telegrafski vradniki neprenehoma opraviti. Pet dni je, kar vradniki komaj izhajajo, da sprejemajo telegrame, ki z vsih delov svetá prihajajo do sv. Očeta. Nekdo, ki je vidil te zbirke, je rekel da se vse depeše hranijo, morajo napraviti posebno sobo (kabinet) v vatikanskem pismohramu. Z vsih koncev Evrope, Azije, z Afrike, Amerike, celo Avstralije so prišli telegrami. Kina jih je poslala lepo število in tudi Senegal, Abisinija, ob krat-

kem, vdeležile so se vse dežele, ki jih cenijo za manj olikane kot edino Italijo...

Strašno pihajo hudobneži zavoljo katoliških skazovanj, ki se delajo sv. Očetu, in zasramujejo ter preganjajo katol. deputacije v Rimu, kar le morejo. Na ude nekega poslanstva se je zraven cerkve sv. Ignacija usula toča kamnjev, in neki škof je bil na glavi ranjen — k sreči ne hudo. Pobral pa je kamen, ga poljubil in ga zavil v ruto ter je rekel spremljevalcem: „Nesli bomo ta kamen seboj gosp. Beustu.“ Bomo le vidili, kaj bo Beust storil za napadenega katoliškega škofa in druge podložne, ki se je zaljude v Moldavi in Valahiji tako močno brigal, kar mu ne bodi oponošeno. Pa ta kamen dobro pogledati tudi Beust res zasluži. Zakaj, ob tistem času, ko je Hohenlohe z Dunaja poslan, sv. Očetu v Rimu, in Beust po apostoljskem poročniku M. Falcinelli-u na Dunaju papežu srečo vošil za preslavni jubilej, — ob tistem času je italijanski vladni list v Rimu naznanjal, da je avstrijska vlada pred vsimi drugimi prijazna laški vladi, da avstrijski poslanec v Florencu ima od Beusta povelje se precej v Rim preseliti, kakor se Viktor-Emanuelova vlada tje preseli. To se pravi: Beust je čisto zadovoljen, da se laška vlada v Rim preseli in papeževo stolno mesto za svojo lastno stolnico naredi. Pa to ni dosti; Beust menda tudi še francosko vlado šunta, da naj enako svojega poslanca Choiseul-a iz Florenca v Rim prestavi.

Iz Neapelna pišejo, da je bil laški minister do vsih vradnij povelje dal, da naj se skazovanja katoliškega ljudstva o papeževem jubileju ne zadržujejo in ne motijo; pristavlja pa „Genf. Korresp.“, da to so bile le prazne, hinavske besede, ravno tako lažnjive kakor vse, kar laška vlada govori in piše. — V slavnem Neapelu je mestni sodec 23 župnikom povelje dal, da smejo le znotraj cerkev slovesnosti za papeža napravljati in da cerkev odzunaj še okinčiti ne smejo; še celo to je od njih tirjal, naj prebivavstvu prepovedó mesto razsvitlovati. — To je še čez naše konstitucionalca. Pri vsem tem so pa Napolitanci mesto tako častitljivo razsvetlili, da Neapel kaj tacega še ni doživel, — in razsvetlili niso samo 16. jun., temuč ponavljali so tudi razsvitljavo še 17. in 18. jun. Tako je bilo tudi po predmestjih in po obilnih mestih v okolici. Kdor pozná Neapel in njegovo velikost, bo vedil, kaj če to reči, in toliko bolj, ker vsi ti kraji s tolikim prebivalstvom (550.000 duš z okolicami) so veljali za take, ki so okuženi z liberalizmom in nejevero ter da vsi goré za piemonško rogovilstvo. Ljudstva je bilo po Neapolu tako tesno nagnječeno in kazalo je tako resnobo pri razsvitljavi, da je policija, ki bi bila rada lampice gasila, kar obupala in se v kote zgubila.

Tako častitljivo se je mesto skazalo za sv. Očeta,

akoravno je vlada poprej prebivavstvo strašila, ter je zapirala prijatle Frančiška II, preštefnjavala po hišah in to in uno žugala.

Rogovilstvo na Neapolitanskem, kakor vse kaže, gre na boben. Vse zdaj Piemontezom nasprotuje, in za zanikarno piemontsko blago in robo po terjih se nihče več ne zmeni. Trinogi so vsi obupani in vrednik nekega prekucuhovskega lista je undan rekel bistrounemu Napolitancu: „Padli bomo, pa ne veselite se tega preveč. Padli bomo kakor Parižani, potem ko bomo vse spodkopali, podsuli in v ognji pokopali.“ — „Oh, Vi pa res ne bote padli kakor Parižani,“ mu odgovori uni, „ampak — kakor Italijani.“ — „Kako to mislite?“ „Tekli boste, se spotikali in tako bote padli.“ —

Po vsem Laškem, kakor se naznanuje, se je papeževa 25letnica z velikimi slovesnostmi obhajala. Ravno v Florencu, sedanjem tako imenovanem glavnem mestu, je bilo to obhajanje veličansko, prava zmaga nad liberalci in karbonarji. Adrese do sv. Očeta so imele podpisov toliko, da so večkrat kar počez zapisali cele duhovnije skupno, ker vsak posamezen je hotel podpisati biti. Po vsih duhovnijah so opravljali tridnevne. — 16., 17. in 18. jun. je bila vsa okrajina ob Florencu od daleč kakor morje lučic viditi. Ljudstvo je skoz tri dni pustilo skoraj vse delo in se je pečalo skoraj samo s kresi in razsvitljivami. V Florencu samem je bilo 18. jun. čez 50000 ljudi pri Božji mizi. Ne dá se popisati, kako so ljudje suli v cerkve, v katerih je bilo celi dan sv. Rešnje Telo izpostavljeno. Prav peklensko so bili togotni liberaluhi; pri začetku nadškofove velike maše je počila v cerkvi papirnata petarda (nekaka ognjena strojba); toda ta nesramnost satanovih sužnjev je katoličane še bolj vnéla in oserčila. V silnih množicah so verniki po pravilu suli na prostor pred cerkvijo, so nadškofu med seboj v versti pot napravili in vse mu je pozdravljanje naznanjalo, vse klicalo: „Slava Papežu-kralju! Slava Piju IX! Češenje veri! Čast vikšemu škofu!“ Tudi popoldne so mavtarji hotli cerkveno opravilo zbegati; pa zastonj: množica poštenih ljudi je bila tolika, da potepuhi niso mogli kaj opraviti in v glavnem mestu liberalstva so katoličani slavno zmago obhajali.

Kralj Viktor Emanuel se je tudi vdeleževal 25letnice sv. Očeta. Dal je v svoji kapeli v dvoru Pitti „Te Deum“ peti za sv. Očeta, in poslal je papežu pisanje, v katerem se imenuje „pokornega sina Njih svetosti.“ Pismo pa je menda še v žepu generala Bertole-Viale, ki je bil v Rim poslan. Vredno je okolišine tega kraljevega vošila nekoliko pojasniti.

Viktor-Emanuel si je že za poslanje k papežu ravno pravega moža izvolil; Bertolè Viale je namreč začetnik tiste postave, ki je tudi duhovnike podvergla postavi za vojaško popisovanje. Pa koga si je hotel tudi izvoliti, ker med vsimi njegovimi služabniki ni ne enega, pravi „Genf. Korresp.“, kateri bi kakor koli že ne bil Boga in vere užalil v preslavni osebi Pija IX.

Kar se tiče pa tega, da se kralj-ropar lóti oropnemu srečo vošiti, to je čudno in brezglavno. V tem trenutku, ko na milijone zvestih vernikov res iz serca avojemu Očetu srečo voši, pride tudi ječár papežev s svojim poslanstvom! Kako mora vendar sv. Očetu pri sercu biti? Omenjeni list pravi: „V resnici, Néron bi ne bil mogel početi bolj žaljivo, butasto in piškávo, ako bi bil k Petru, ki ga je križal, odprávil poslanca, ki bi mu bil k njegovemu mučenstvu srečo vošil. Kdor pozná Pija in njegovo preblago serce, ki osebne razžaljenja pozabljujé miluje le zgubljeno dušo zgubljenega sina, bode zapopadel tudi bridko rano, ki mu jo je vsekala ta nova krivica, s katero je hotla laška vlada le občin-

stvo slepiti, češ, sej so vendar le dobri ti ljudje, ki sv. Očeta tako serčno spoštujejo?

Ali kako se jim je to lažnjivo spoštovanje utepalo, kako so osramoteni pred vsim svetom! General Bertolè-Viale pride ravno 16. jun. v Vatikan h kardinalu Antonelli-u s prošnjo, da naj mu osebno zaslíšanje sprosí pri sv. Očetu, da bo Njih svetosti kraljeve vošila izročil. Kardinal mu dá spoznati, da blezo ne bo nič, ker svetega Očeta sicer ktere koli vošila ginejo, vendar okolišine, v kakoršne je kralj spravil papeža, mu bodo komaj dopustile njegovega poslanca sprejeti; vendar pa da hoče o tem s papežem govoriti in njih povelje zvediti. General praša, če smé upati še tisti dan odgovora. Kardinal odgovori, da bo storil, kar bo mogel, ali sv. Oče so po prejemánji toliko deputacij hudo vtrujeni, in njemu (kardinalu) morebiti ne bo moč do jutra družega dné s sv. Očetom govoriti. General vstane in kardinal ga praša, kje stanuje. General za trenutek pomolčí, slednjič pa nesramožljivi poslanec naj n--šega vsih kraljev iz ust spravi besedi: „V Kvirinalu“ (papeževem letnem dvoru, v kterega so bili v kimovcu s silo vlomili). Kardinal se neki za čelo prime in izmuznejo se mu iz pers besede: „O Dio, tanto peggio!“ „O moj Bog, toliko hujše!“ Zdaj gresta narazen, čez dan pa vradnik derž. tajništva generalu naznani, da ga sv. Oče ne morejo sprejeti. Kaj osoljeno pravi naznanovalec: „Tisti trenutek, ko so vrata papeževih poslopij odperte zadnjemu kmetu iz Tirolskega, Parskega, Galicije ali iz Kranjskega, je bil ozvezdani poslanec izobčenega kralja pa odvernjen.“ (Konec nasl.)

Tri mescé na Julrovem.

LXIII.

(Vožnja po egejskem morji proti Smirni. Knidos, Halikarnos, Kos, Patem, Samos, Nikarija... Kako se greška pisava bere. „Fokios“ je vsega tega kriv. — Mohamedani v „Aja-Karimu“ išejo o suši pri katoličanih pomoči. — Obilne spreobračanja v Damasku. — Samos; Efez, Heraklit, Apél, Dijana. Herostrat in Hermokrat. Sv. Janeza ev. Cerkveni zbor. Cesmè; Lakato; Mitilene. Prihod v Smirno.)

O poli devetih zjutraj 30. majnika smo bili tedaj mesto Rod zapustili in smo po egejskem morji dalje jadrali ob velikem otoku Rodu. Še po 9 smo imeli rodiško gorovje ob levi. Ob desni pa nekoliko više so se vidile vse rujave, puste gore male Azije (Karija in Licija). Ob 2 smo šli mem Knida otoka ob desni; še spredej je bilo znamenito nekdanje mesto Halikarnas; ob levi ob $\frac{3}{4}$ Kos, znamenit otok s kacími 20.000 prebivavci, polovica grekov in polovica turkov. Ta otok je rojstno mesto nekdanjega imenitnega zdravnika Hipokrata, kateri ima polno spominov po vsem otoku. Malik Eskulap je imel tukaj svoj tempelj, ki pa ni več sledi od njega. Kaki dvé uri od mesta je „Hipokratov studenec“, neke stare toplice. Vse popoldne smo brodarili zmiraj med raznimi otoki, otočici, pečinami in škalinami. Ob 5 smo imeli ob levi slavni Patem ali Pathmos; na verhu tega otoka je cerkev sv. Janeza evangelista, ki je bil na otok pregnan pod Domicijanom in je tukaj skrivno razodenje spisal, ter ves otok posvetil s svojimi čudeži. Samos, Lipsos, Korsos, Nikarija in druge otoke smo za seboj pustili. Vsi kraji so več ali manj imenitni, ali kam bi pisavca zaneslo, ako bi hotel vse popisovati.

Neki prijazen grek mi je priljudno razlagal, kako se bere greška pisava po novo-greški šegi: ι , ϵ , α , ω je = i; α = e; θ = ths ali skoraj „s“ skoz zobé; δ = dj prav mehko; β skoraj kakor v; χ večkrat skoraj kakor hš tako, da se jezik na nebo pritísne; naglasi se vselej razločno in ostro povdarjajo, ako se ima tudi ω s tim zatemniti. Ni dvomiti, da so tudi nekdanjci temu po-

dobno izrekli in da je naša šolska izreka čamrasta in pokvečena.

Ko sva moj duhovni molitvenik pregledovala in sem mu razlagal to in uno, mu zapojem tudi evangelij, kakor se pri nas slovesno v cerkvi poje. Takrat je sam pri sebi tiho zdihnil, rekoč: „makarios“ (blagor se ti!), ne vedoč blezo, da kako besedo greškega razumem, če tudi ne odveč. Čudno se mi je zdelo slišati kaj takega iz njegovih ust, zlasti ker mi je bilo znano, kako prenapeti so pogosto razkolniki zoper katoličane; precej pa je jel tožiti zavoljo ločenja grekov od Rima, in rekel je, da „Fokios“ je vsega tega kriv. Opomnil sem mu še, da je dobro zgodovino študirati, ker s tim se pride do resnice. Mene pa je ta zanimivi primérlejši prepričal neke reči, zastran ktere sem večkrat premišljeval: kako namreč veliko krivovércev dobro vé, da niso v svetlobi resnice, in le samo ozir na okolišine, ljudi in sploh svet jih zaderžuje, da v temi ostanejo. Naj to zadevo nekoliko razgernem, morebiti dá komu priliko dalje premišljevati.

Velikrat je slišati ugovor, da otroci tega sveta, razkolniki in sploh drugoverci ravno tako mislijo, da so v resnici, kakor so vterjeni katoličani zase tega prepričani. Jaz pa bi prašal: zakaj pa drugoverci v kaki sili vedó tako naglo pri katoličanih pomoči iskati? Prav jasen dokaz imamo v novih in novejših naznanilih iz svete zemlje. V arabski vasi Ajn-Karim ali pri sv. Janezu v hribih, kake 4—5 ur proti zahodu od Jeruzalema je bila letos suša, in turki so čisto dobro vedili, na čijo pomoč se je več zanašati. Prišli so k oo. Frančiškonom v samostan, v čigar cerkvi je rojstno mesto sv. Janeza Kerstnika, in prosili so mnihe, naj napravijo obhod za dež. Zakaj neki niso šli k svojim dervišem?.. Katoličani jim voljo spolnijo, in turki se prav spodobno obnašajo, ne mara lepše od marsikterih Ljubljancev, ki gledajo procesijo sv. Rešnjega telesa. Dosegli so ne samo dež, temuč še duhovni nagib, da naj se tudi za dušne koristi tje obernejo, kamor so se obernili za telesne potrebe. Prišli so namreč po procesiji v kloster in prašali, „kaj je bil tisti lepi fantič, ki ga je P. gvardijan nosil v procesiji?“ Vidili so namreč namesto sv. Hostije v moštranci ljubeznjivega otročiča... Da to, kar je undan „Vaterland“ pripovedoval, ni kaj izmišljenega, se poterjuje še posebno s tim, da od tistega časa se je že veliko muhamedanov spreobrnilo v tem kraju. Dobro pomnim, da so nam o moji pričujočnosti v tem kraju pravili, da je bilo tam prav malo kristjanov in da so muhamedani hudi in prenapeti.

To pa ni edino na Jutrovem. Iz Damaska se je bralo že pred več časom, in ravno zdaj v novo naznanujejo, da se tam veliko muhamedanov spreobrača k katoliški veri; ne manj kot 5000 jih zdaj podučujejo za sv. kerst. V prikaznih, kakor pišejo, dobivajo opominovanje, da naj se dajo podučiti in kerstiti.

Tako se zopet razširja med nejeverci sv. vera, katero po naših krajih lastni njeni otroci tako neusmiljeno peptajo in zaničujejo. —

Znamenit otok v egejskem morji je Samos ali Sam-Adossi, domačija Pitagorova. Anakreon in Herodot sta tu stanovala. Prebivavci so večidel greki z lastnim vikšim škofom. Glavno mesto je Chora. Na Samu je samosvoj greški vladar, ki Porti davek plačuje. Za tem otokom na suhem je znamenito mesto Ephesus ali Efez, glavno mesto okrajine Jonije v mali Aziji. Modrijan Heraklit, podobar Agazija, in slikarja Apel in Parazij so bili tukaj doma. Hram Dijane Artemidove, Apolinove sestre, tukaj se je štel po poganskih umenih med sedmere čuda svetá, bil je pa gnejzdo malikovavstva in vražarstva. L. 356 pred Kr. ga je bil Herostrat popalil, toda Hermokrat ga je še lepše sozidal; Skiti in Goti so ga

zopet požgali, pod Konstantinom pa je bil čisto razdjan. Pred in po svojem pregnanstvu na Patem je tukaj bival sv. apostelj Janez, in tukaj je menda umrl. L. 431 je bil v Efezu vesoljni cerkveni zbor zoper krivoverca Nestorija.

31. majnika, sv. Reš. Telesa dan, zjutraj ob 6 gremotik ob bregu male Azije; Smirna pa je še daleč. Zadej smo po noči pustili Cesmè, Lakato, zdaj gremo mem Karapurna, ob levi je Saliko; ob levi deleč Mitiline; nižje Fodya; ob desni okrajina Klaromene. Po 6 Karapapa. Tako so mornarji te kraje imenovali.

(Konec tega oddelka prihod.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. K tretjemu mesečnemu shodu katoliške Besednice 2. t. m. se je bilo zbralo čedno število udov in gostov. V prvo je M. Ilovar iz Šmarije „upanje izrekel, da bode prav častiti družbi, ako tudi kmečki ljudje včasih povedó in očitno naznanijo v družbi, kaj o tej ali uni reči mislijo.“ Veseli so bili pričujoči tega popolnoma pravičnega predloga, in Ilovar je prav mično in podučljivo naznanil marsiktere želje kmečkih ljudi, zlasti pa za zdaj bičal marsiktere lažnjive prijetle, ki se priplazijo iz mést ali od koder si bodi v ovčjih kozah in ljudi motijo, zoper vero šuntajo itd. Govor bode Danica prinesla. —

Društvo se vedno razširja, če tudi bolj polagoma; pristopili so ta mesec nekteri gg. z dežele in iz Ljubljane nekteri, n. pr. dr. Razlag, direktorja od „Slavije“ in „Greshama“ gg. J. Czerny in Vertnik id. — ter šteje zdaj družba čez 90 udov.

G. Močnik nanašaje se na napad pariške komune, je govoril o rogovilskem „mednarodnem društvu“, njegovem začetku, razširjanji po svetu in njegovem namenu; potem je prestopil na delavsko vprašanje, ter dokazoval, koliko je pri tem vprašanju napačnega, koliko opravičenega, in poslednjič skušal pokazati, kje da je zanesljiva pomoč zoper vse družniške razmere. Govor prih.

Nasledovalo je branje, obsegajoče „pogled na 25letnico“ s primernimi opombami. Take politiške preglede, po priliki bolj vesoljne, bode gledalo društvo ustanoviti, kar se bo dalo, ker posebno iz tega se učijo gosti in udje zdrave politike ukljub tolikim pošastnim lažem in zvijačam po sedanjem časništvu, čigar vse pehanje na to meri, da se katoliška Cerkev pri občinstvu v zamerzo spravi. Naša reč je poštena, katoliška, društvo se veliko trudi brez kake samopridnosti. Na pravo politiko mérijo vsi govori v shodih in vse djanje; zato bi krivico delal društvu, kdor bi rekel n. pr.: „Kaj čem pristopati k društvu, sej nimam nič od tega!“ Prav prav veliko korist zamore imeti vse katoliško občinstvo od tega društva, samo podpirati ga je treba in vdeleževati se njegovih shodov. Take društva zraven katoliškega časništva so sedanjo dobo skor edina pot, da se zdrava politika razširja in narod mnogoterih zapeljevanj obvaruje.

Posvečevanje duhovnov bode: 25. julija (subdijakonstvo), 27. (dijakonstvo), 31. (mašništvo).

V Bevkah se je 25letnica posebno slovesno obhajala. Vse je bilo neizrečeno navdušeno. V cerkvi se je napravilo, kar se je naj slovesniše dalo; streljalo se je, pela se papeževa pesem pri opraviilih in pri kresih; vse po vasi je bilo razsvitljeno, ocvetličeno; tudi deleč doli po mahu so bile razsvitljene naj priprostiši hišice; od vsih strani se je slišalo streljanje.

Iz Zagradca, 19. rožn. Tudi pri nas smo 25letnico prav veselo, in kar je bilo le mogoče slovesno obhajali. — Zvonilo se je v četrtek popoldne, 15. jun., ob 4

po navadi, kakor pred nar večim praznikom, in tudi streljalo se je. Ob 9. zvečer rečeni dan so tudi zvonili, streljali in po vsih gričih in hribih so goreli kresi. Kadar so se v farovžu po oknih sveče nažgale, so bile tudi več del vse hiše razsvitljene, in ta razsvetljava je terpela skoraj do polnoči. Tudi po vaséh te duhovnije so krese imeli, in streljali so. — Čudno je pa vendar to, ko se bere v dunajskih časnikih, da je bila naša lepa, bela Ljubljana vsa razsvetljena, samo „Staats- und Stadtgebäude“ pa ne, ko vendar beremo, da so veličastni in svetli cesar Frančišek Jožef kneza pl. Hohenlohe-ta in še 2 druga grofa v Rim poslali sv. Očetu srečo vošit; prav čudno je to. —

Včeraj (pa tudi v saboto popoldne ob 4 je bilo spet zvonjenje, kakor pred nar večim praznikom, in streljanje) zjutraj ob $\frac{1}{2}$ 3 zvonilo in streljanje; ob 10 je bila velika sv. maša. Prav radi so k ofru prišli, ko jim je bilo rečeno, da bo za sv. Očeta. Tudi med mašo se je zvonilo in streljalo; in bili so ljudje te slovesnosti kaj močno veseli ter so molili za sv. Očeta.

Iz Hrenovic. — Tudi pri nas smo slovesno obhajali spomin 25letnice sv. Očeta Pija IX. Veselo zvonjenje in gromenje možnarjev je že v četrtek popoldne kakor tudi zvečer oznanjevalo prihod veselega in za vse keršanstvo pomenljivega dneva. Zvečer pa, ko se je pričelo mračiti, jamejo se kresi kazati po bližnjih in daljnih višavah, in ko bi trenil, gorelo je v obližji nad štirideset ognjev. Med družimi se je posebno kres Šmihelskih fantov odlikoval, ki so ga bili zažgali na naj višem verhu Nanosa, od kodar se vidi jadransko morje in bela Ljubljana.

Med tem ko so veličastno plamteli kresi po bližnjih in daljnih gričih, so bile razsvitljene vse hiše in šolsko poslopje kinčala sta dva transparenta s primernimi napismi v domačih in papeževih barvah. Na griču pri farni cerkvi, od kodar je prav lep razgled po vsej fari, švigale so krasne rakete proti nebu in razsvitljevale večerni mrak. V nedeljo 18. jun. bila je slovesna velika sv. maša, pri kateri se je pela papeževa himna, in po maši zahvaljena pesem. Kakor drugej, pristopilo je tudi pri nas ta dan obilno ljudstva k Božji mizi in molilo za blagor sv. Očetu, ktereга Vsegamogočni živi — živi še mnogo lét!

Josip.

Podgradom, 23. rožn. — Pri nas smo prav slovesno obhajali 25letnico. Veliko smodnika smo popokali. Kresov je bilo viditi od nas čez 100. Naš je gorel do ene po polnoči. Imeli smo pa še manjše 4. Posebno so bili Gorjanci dobro okrésani. Potem se jih je naj več vidilo proti Raki in celo blizu Ljubljane čez Primskavo in Čatež. Zares, veličasten večer je bil to! Naj bolje pa je bilo to, da je prišlo prav veliko ljudi obá dni k sv. maši, kjer smo še posebej molili rožni venec in litanije M. B. — Bog že skoraj reši našega preljubega sv. Očeta iz rok njegovih zaslepljenih sovražnikov!

Z Dolenskega. Tudi po lepi Dolenski se je Pijeva 25letnica obhajala več del prav sijajno in veselo. Pa tudi res! Kje je dober sin, kje li blaga hčerka, ki bi se serčno ne radovala, kadar ljubi oče tako redko veselje doživé? V svoji ogromni večini so Dolenci očitno kazali, da njih serce je pošteno katoliško, ki gori in plameni ljubezni do Pija IX, Kristusovega namestnika in matere sv. Cerkve. Slava! Da bi se pač vselej tako zveste katoličane skazali, ter se krepko in odločno za čast in pravico naše sv. cerkve in našega duhovstva potegnili, kmali bi se „liberaluhom“ ali „potepuhom“*)

njih s strupom napolnjene usta zamašile. Obhajala pa se je 25letnica papeštva Pija IX s tim, da so v četrtek-večer zažgali po hribih in dolinah tako obilih kresov, kakor še nikdar poprej ne. Viditi je bilo, kakor da bi se bilo za ta večer nebo s svojimi leskečimi in brezštevilnimi zvezdicami na zemljo preselilo. Ker kakor svitile zvezdice bili so viditi brezštevilni, goreči kresovi, zlasti oni na daljnih gorskih višinah. Od vsih strani se je razlegalo veselo pokanje možnarjev, ki se tukaj niso kmalo tako mogočno in tako mnogoštevilno glasili, kot ravno ta slavni večer. V marsikteri fari se ni na enem, ampak na dveh, treh čveterih ali še več krajih nabijalo in pokalo, da je bilo veselje. Tako so kmetiški fantje in možje kostanjevške, ne ravno velike fare ta večer imeli na 4 ali 5 krajih svoj strel. Mestjanski fantje pa, ki so postavili tudi v sredi mesta dva visoka mlaja, so se skazovali s streljanjem v nedeljo večer, ko je bilo vse mesto res nepričakovano lepo razsvitljeno. Pa tudi ta dan, 18. junija, so meščanskim veselo odgovarjali kmečki s streljanjem in kresovi, ki so jih zopet nažgali po višinah. Tudi so v tej fari 15. in 18. zvečer veselo v višave žvižgajoče rakete in umetalni ognji svetlu očitno kazali radost in ljubezen, ki tako živo klije v blagem sercu vsih dobrih katoliških otrok do preslavnega spoznavalca Pija IX. Drugi dan (16.) zjutraj na vse zgodaj se je čulo veselo priterkovanje po vsih cerkvah, kakor o velikih praznikih, vmes pa zopet mogočno pokanje možnarjev. Ob 7 zjutraj se je nar poprej blagoslovil ves prenovljeni altar sv. Antona, potem pa je bila slovesna sv. maša z blagoslovoma in nazadnje litanije presv. serca Jezusovega. Nato precej druga sv. maša ravno pri tem altari, kjer ste tudi sliki presv. serca Jezusa in Marije viseli vsi ovenčani. V nedeljo (18.) so stali pri procesiji presv. Rešnjega telesa mlaji pred hišami, izmed hiš pa so vihrale sem ter tje tudi prav mogočne belo-modro-rudeče zastave, kot znamnje, da teče po naših žilah slovenska kri in da ima naše serce vedno poživljati živa vera, terdno upanje in goreča ljubezen, nar poprej do prelube duhovne naše matere sv. Cerkve, pa tudi do predrage zemeljske matere, premile domovine. Zvečer pa, ko odbije ura 9, se oglašijo naenkrat veliki zvonovi po cerkvah vse fare. Možnarji od treh strani vnovič mogočno zagromé, kresovi se zopet po hribih kakor v četrtek-večer zasvetijo, ob enem pa se tudi vse mesto kaj lepo razsvitli. Farmanom pa je bilo priporočeno, kadar zaslišijo mili glas zvonov, naj z njihovim donenjem sklepajo svoje pobožne molitve za Pija IX. In glejte, akoravno že pozno v noč, se zbere res mnogo ljudstva v cerkev, ter ondi odmolijo sami od sebe vse 3 dele rožnega venca. Na zadnje pa prične moliti neka mala, še ne 9letna pridna šolarica, ki je letos sv. Alojzija dan pervikrat k Gospodovi mizi pristopila, in na glas mali rožni venček Marijnega čistega spočetja. — Na to je vse hitelo ogledat osvečave. Kaj lepo so se svetili zvoniki razun onega pri mestni cerkvi, ki je žalostno, pa tudi sramotno zaperta že 2 leti. Iz lin visocega farnega zvonika sta se svetila tribarvena napis: Peter, Ti si skala! in Slava Piju IX, nezmotljivemu! Tudi po hišah med okni so se brali prav mnogi

gočne majke Slave. Pravega Slovena pa ti ljudje ravno tako malo terpe, kakor odločnega katoličana. Zatoraj so nekteri vereinarji za adresu, drugi pa zoper njo. Borba med obema strankama nastane kaj vroča. Se vé, da grozno težko je Slovnanu prav dati, še teže pa izpustiti tako lepo priložnost, katoliški cerkvi eno gorko priložiti. Zdaj se sprimeta glavna govornika za in zoper adresu. Med drugim oni, ki je za adresu, svojega nasprotnika praša, rekoč: Kdo si pa ti? (Ti namreč, ki nočeš z nami udrihati po katoliški cerkvi.) Liberaluh, — bil je odgovor. Liberaluh-potepuh! mu jo prisoli zopet prvi. In tako se je veršilo to lepo, miroljubno in res premudro govorjenje nadalje.

*) V nekem kraju so bili zbrani liberaluhi v tako zvanem „konšt. vereinu.“ Ravvalo se je za to, da se pošlje neka adresa (pohvalno pismo) nekemu, ki je bil bojda zoper papeževo nezmotljivost. Ali nesreča, kteremu se ima poslati adresa, je sin mo-

pomenljivi napisi. Na sredi mesta med 2 mlajema pa je visel napis: Slava, čast Piju IX! Tu se je na večer nar poprej zapela Pijeva himna in nato več pobožnih in narodnih pesem. Tu je bila tudi nar poprej lepa razsvetljava z umetelnim ognjem. Na to pa se je kaj krasno razsvetila z umetelnim ognjem cerkev M. Božje dobrega sveta. Le šola je stala, kakor o svetem Telesu brez ovenčanja, *) tako zdaj brez razsvetljave v žalost malih, pa tudi skoraj vsih velikih. Sv. Alojzija dan je pristopilo 21 šolarjev in šolaric pervikrat k mizi Gospodovi. Z njimi pa še družih toliko, da je bilo vsih obhajancev gotovo še čez 100. Napovedana je bila za ta dan procesija k Materi Božji dobrega sveta. Pa zarad slabega vremena smo morali tudi ta, za ves keršanski svet toliko imenitni dan obhajati doma. Naj bo vse v viši čast Božjo, v skorajno poveličanje Pijevo in v naše izveličanje!

Iz spodnje Štajerske. (Konec.) Naj o tej priložnosti še katoliško-politične družbe v Konjicah omenim, ktera s konjiške in sosednjih duhovnij že lepo številno udov šteje, verlo napreduje in je že marsikaj čverstih in času primerjenih predmetov obravnavala; posebno govori c. k. vradnika g. K. so kaj tehtni, da bi jih celi večer poslušal; goreče obiskovanje družb je vse hvale vredno. Posebna hvala gre častiti konjiški duhovšini, ki je naj gorečnejša vstanoviteljica in vodnica te tukaj tolikanj potrebne družbe. Če se pomisli, koliko je tam spovedovanja (samo od č. g. nadžupnika spovedanih je vsako nedeljo okoli 300) že v saboto poprej in v nedeljo od ranega jutra blizo poldneva, večkrat še precej dolgo čez poldan; po popoldanski službi božji imajo č. g. nadžupnik večidel družbe sv. Križa, in potem od 5. do 9. ure in še delj vodijo pa še katoliško družbo (da se že kar bojimo, da bi jih taka težka butara ne potlačila), se lahko spozna, kolika je do družbe gorečnost. Pa tudi gorečih udov, katerih veliko od daleč pride (med njimi sta J. in K. prav verla govornika) ne smem pozabiti; naj se očitno pohvali, kar je hvale vredno; v poterjenje tega hočem le zadnjo družbo na kvaterno nedeljo v misel vzeti. Ob 2 je bil v konjiški farni cerkvi keršanski nauk z litanijami in blagoslovom, o 1/2 4 pri sv. Ani (podružnica za kake 3 streljaje oddaljena) je bila družba sv. Križa, in ob 5. uri se je začela v tergu pri g. Druškovicu katoliška družba, in zraven je bilo še prav gerdo vreme; in glejte, vendar je bilo družbenikov natlačeno, ki se niso naveličali poslušati precej dolgih govorov do 9. ure; tako da se človeku smilijo, mislečemu, da morajo odreveneti; pa ne, ampak na obrazu jim sije veselje in serca gorečnost do prave katoliške omike. Res! dobra volja in serce junaško vse težave in zapreke premaga. Pravo! le tako stanovitno naprej, kakor se slovenskim junakom spodobi, verli konjiški katoliški družbeniki! kolikor večji je trud, toliko slajši bo sad, in toliko lepša krona vašega iskrenega delovanja. Še s smertne postelje in z nebeških višav bodete z veseljem gledali nazaj na katoliške družbe slavno drevo, ktero ste vi zasadili kakor močan jez zoper povodenj sedanjega brezvernega pokveko-liberalizma, in ste delo z vročim potom svojega truda polivali, da rodi toliko lepega sadu vam, vašim otrokom in vnukom v časni blagor in v večno zveličanje z drago ceno Jezusove sv. Rešnje Kervi odkupljenih duš. Zato iz celega vam vdanega serca zakličem: živili, verli družbe voditelji! živili, goreči družbeniki! živila konjiška ka-

toliška družba! in v dobrem in nar boljšem sercu ohrani svoje slavno geslo: Vse za vero in sv. Očeta, za korist Avstrije, svitlega cesarja in za milo slov. domovino! J. V.

Iz Goriškega, 26. junija 1871. J. N. S. *) Z zlatimi čerkami bo zapisan 21. junij l. 1871 v zgodovini goriškega semenišča. Tri tedne so se verli duhovski pripravniki v neutrudljivi delavnosti in v lepi slogi za ta dan pripravljali. Ena misel je mlade moči razne narodnosti zedinila; ena želja jih je navduševala; en vzor je vodil njih početje: Slava pervaku keršanskega svetá; slava mučeniku vatikanskemu, Piju IX k 25obletnici njegovega venčanja; slava oklicevavcu nezmotljivega papeštva!

Komur ni novošegni liberalizem zasmodil možganov in serčne kervi ostrupil, se je moral ogreti na ognji, ki je švigal iz mladenških pers. In taka mladina bi ne bila cerkve nada in ponos naroda? — Blagi trud bogoslovcev osrednjega semenišča združenih z bogoslovci frančiškanskega reda iz kostanjeviškega samostana se je popolnoma splačal: Finis coronavit opus.

Dnevna svečanost se je začela s slovesno mašo ob 10 zjutraj. Cerkvica semeniška je bila natlačena ne toliko prostega ljudstva — bil je delavnik —, kolikor izobraženega občinstva. Ravno tako so slovesne večernice ob 4 popoldne privabile prav obilno odličnih osób. Pokazali so s tem meščani javno, kako mišljenje jih navdaja gledé naj novejših cerkvenih in vérskih vprašanj.

Cerkve je bila okusno ozaljšana. Zeleni maji so oklepali pomenljive napise, ki so očí obračali na-se; krasne priproge so majale po stenah; podobe iz gipsa nalašč napravljene so glasno govorile, kdo je povod tej svečanosti. Še pozno zvečer so ljudje zahajali ogledovat lepo cerkveno opravo. Cerkveno slovesnost pa je venčala večerna zabava, začeta ob 6. uri v semeniški obednici.

Stebri pri vhodu v semenišče so bili vsi oviti s temno-zelenimi kitami iz beršljana. Z enega stebra je plapolala nad glavami došlih gostov lepa papeževa zastavica z napisom: Živijo Pij IX! Nad stopnicami, ki deržijo v spalnice in muzeje, je bil obešen krasen papežev gerb. Nad vratmi v obednico pa je bil pozdrav vsim došlim v latinskem jeziku. Obednica sama se je bila za ta večer v glediščino dvorano spremenila — s tem razločkom, da ni bilo lož, ampak so se morali vsi zadovoljiti s partêrom. Ob stranéh na stenah je bilo 9 transparentov: 4 v slovenskem, 2 v hervaškem, 2 v italijanskem in 1 z glagoliškimi slovi v staroslovenskem jeziku. Napisi so bili povzeti nekaj iz Pijevega življenja, nekaj so se ozirali na papeštvo, in so bili tako prekrasno napravljene, da se je skoraj iz vsakega transparenta prelivala slovanska tribojnica. Prostoren oder v dnu dvorane je bil od samih gg. bogoslovcev izdelan, postavljen in olepšan. V sredi odra odzunaj, verh zavese je bilo z velikimi čerkami izrezano: Vivat Pius IX. Ravno ta napis je bil iz ene strani v greščini, iz druge v hebrejščini. To sem navedel, ker ne morem misliti, da bi bil le slučaj te jezike izvolil: morala je biti premišljena stvar. Z onimi 3 staroklasičnimi jeziki je človeštvo dospelo naj pervo do verhunca posvetne omike, in še sedaj so duševni izdelki napisani v teh jezikih ko neusahljiv vir blagih čuvstev, zdravih misli in čilega duha. V teh 3 jezikih je keršanstvo s svojo prestrojevalno idejo nastopilo pot križem sveta. Ti 3

*) O sv. Telesu so otročiči učitelja prašaje prosili, če smejo svojo šolo nekoliko ovenčati, posebno ker se ravno ondi sv. blagoslov deli. Pa dobili so odgovor, da ne. Le vrata na dvorišu znajo olepšati, če hočejo. — Res lepa spodbuda k dobremu! Lep napredek? (Je ne mara gosp. šola zidal?... Dober nauk tudi za „Slov. Narod.“ Vr.)

*) Ta navdušeni spis nam je bil že pri izdajanju zadnjega lista v rokah, ali v zadregi, kakoršna je zljaj, se še ta pot ne bo mogel ves sprejeti, če tudi smo ga nekoliko malo okrajšali. Med tem je dospel tudi že drugi, prav izvrsten popis te prezale slovesnosti, ki se zarad svoje izvirnosti ne bo prezerl. Vr.

jeziki so bili nekaj cerkveni, sveti jeziki, ker v njih so se smeli le obredi obhajati. V dvorani so bili napisani le v deželni jezik in v — staroslovenščini — kakor v djanski dokaz, kako resničen je izrek papeža Ivana VIII: „Vse jezike je Bog v svojo slavo stvaril.“

Ko se je pa zavesa vzdignila, v gledali smo Pijevo sliko, obdano s svetlimi zvezdami, ki so kazale najslavnejše čine in dogodbe iz njegovega življenja.

Veselica sama se je veršila v sledečem redu:

Pred vsem razloži v latinskem ogovoru mil. g. dr. Ivan Hrast, semeniški vodja, vzrok in namen, zaradi katerega semenišče to slovesnost praznuje, in povabi vse pričujoče s povzdignjenim glasom, naj z očitnim izjavom preslavnemu jubilanu, očetu kerščanstva, Piju IX. svojo vdanost razodenejo. In bobnelo in gromelo je: „Slava!“ in „Vivat!“ klicev, da je vzajemni glas premagal grom, ki je tisti večer pretresal v naravi ozračje. Zdelo se mi je, da se je priroda z nami združila v Pijevo proslavo!

Na to poprosi v. č. gosp. vodja nazočega kneza in nadškofa za sv. blagoslov, katerega je Nj. prevzvišenost milostljivo blagovolila podeliti.

Potem pa se je razmotavala v prelepem redu točka za točko, kakor je bilo v „Danici“ razglašeno.

(Konec nasl.)

Iz Sežane, 4. jul. „a. — Blagovoli, blaga Danica, sprejeti tudi od nas nekatere verstice. Imeli smo zadnji čas Krašovci čast našega premil. škofa Jerneja Legata med seboj viditi. Prišli so birmovat, tukajšno mladino poterjati v sv. veri, da bi zamogla sedanjemu zapeljivemu duhu svetá se zoperstavljati, kateri se zmiraj bolj šopiri in je tudi tukaj že veliko jih v svoj mrak zagernil. — Birmali so premil. škof 25. jun. na Opčinah in proti večeru smo jih z veseljem pričakovali v Sežano. Zbrala se je šolska mladina, da bi jim šla z duhovni in križem naproti, ktere bi bilo spremljevalo veliko ljudstva, ki se je zbiralo blizu cerkve. Ali kolikor se je bolj bližal čas prihoda, toliko slabše je bilo vreme in okoli 6. ure je začelo deževati tako, da ni bilo moč še zunaj na prostem ostati. Vse se je pozgubilo in podalo na svoj dom; prav lilo je iz neba. Za ta dan se bila tudi okna vsih pri cesti stoječih hiš z lepimi zastavami, cveticami in drugimi primernimi rečmi prav lepo okinčana, vendar zmed vsih se je nar bolj odlikovala našega blagega gospoda okrajnega glavarja. Blizu njegove hiše, imenovane: „Stari grad“, je bil tudi napravljen slavalok čez cesto z napisom: „Serčni pozdrav in vdanost našemu premil. škofu.“

O poli osmih so prišli premil. škof v Sežano, so se morali peljati do cerkve, kjer so stopili raz voz in se podali v cerkev. Hitro je bila napolnjena z ljudstvom, ktero se je veselilo viditi svojega višega pastirja. 26. so birmali tukaj v Sežani okoli 140 otrok in pri tej priložnosti so blagoslovili tudi podobo, ktera kaže Mater Božjo, obdano z mnogimi angeli, ki se je bila prikazala sv. Hieronimu v pušavi. To podobo je daroval sežanski cerkvi blagi gosp. Scaramanga, posestnik v Sežani in kupec v Terstu. Lepa je podoba in gotovo jo je tudi vesel vsak sežanski taran, ker močno lepša našo cerkev. Nazočih je bilo pri blagoslovljanju mnogo bližnjih duhovnov in tudi iz Tersta. — 27. je bila birma v Povirju, 28. v Avberju, in 29. v dan sv. ap. Petra in Pavla pa v Tomaju, kjer so podelili premil. škof tudi popolnoma odpustke. — Prihodnjič, ako je drago, kaj drugoga. (Mož beseda. Vr.)

Hamburg, 11. junija. Glej, kje sem že in zopet pri tebi, draga Danica! Pot od Berolina do Hamburga znaša 38 milj, in v berzovlaku smo jo premerili v pol sedmi uri! To smo šli, pa tudi prav! Zakaj? Ker pot vsa je tako dolgočasna, da je groza; ravna skoraj skoz

in skoz kot pot po mizi, zemlja peščena, nerodovitna, so sami pašniki ali močvirje, rase samo borovje in kjer raste rež, je komaj do kolena visoka; hiš in stanovanj razun železnocestnih prav malo, še le blizu Hamburga je drugač; tukaj je vse lepše.

Hamburg, poprej samosvojno mesto, od l. 1866 pa prusko, je zlo obljudno; ima več kot dve sto tisuč ljudi, med njimi kakih 6000 katoličanov, in 10.000 judov; je nar imenitnejše kupčijsko mesto na Nemškem, k čemur mu pomaga reka Alba, ktera je tukaj tako globoka (pa tudi tako gerda, blatna), da nar težje morske barke nosi. V ladijostaji vse mergoli bark in pogled z višave je kakor v gojzd, kadar je drevje brez listja. Tukaj je življenje, tukaj zaslužek. So barke od mogočne trijamborske, ktera tisuč ljudi sprejme, do majhnega čolnčiča „Jolle“, ki nosi do štiri ljudi in silo hitro po vodi šviga; na takem čolnu se mora peljati, kdor hoče ladijostajo in velike barke ogledati. Hamburg je terpel veliko škode po ognji; l. 1842 je četrta mesta bila vpepeljena in bilo je škode za 70 milijonov gold.; med drugim je pogorela tudi cerkev sv. Petra, ktera še zdaj zvonika nima; vredna je, da se ogleda. Katoličani imajo dve cerkvi: Manjšo sv. Mihaela, in v sirotišnici sv. Jurja. V prvi se katoličani večidel zbirajo; danes je bila tukaj procesija. In kdo jo je vodil! Čuj Danica, tvoj dopisnik je imel veliko asistiranje sv. mašo in potem procesijo v cerkvi, kakor pri nas, kadar je deževno. Obrednik je drugač kot naš, podoben je vratislavskemu. Branil sem se te časti, pa pastor (tukaj se katol. duhoven pastor imenuje) mi ni dal miru, in vdal sem se v prepričanje, da sem gotovo prvi Kranjec, ki je tukaj imel slovesno duhovno opravilo. — Ljudstvo se je kakor v Berolinu lepo obnašalo, in kot tam sem tudi tukaj videl več vojakov k sv. obhajilu pristopiti. Vsi pričujoči so imeli molitvine bukvice v rokah.

Mesto samo na sebi ni lepo; černo, starinsko je; hiše so visoke in ne vselej enake primernosti; ulice so zdaj naravno, zdaj navkreber, nečedne in smerdeče; povsod teče gerda smerdljiva voda, ktero iz kuhinj in fabrik izlivajo kar na ulice, in še le po dolgem teku pride v kak vodotok. — Mostov je neštevilno. Življenje vsak dan opoldne je na borzi; tam se zbere okoli 4000 bogatinov, večidel judov, in tam ali si v nekterih minutah še bogateji ali pa revež postal. — Še je kaj in mnogo znamenitega, pa v dveh dnevih kdo utegne vse ogledati; opomnim naj, da je zverinjak vreden, da se obišče. Čudno se mi le zdi, kako da povsod na Nemškem, kjer sem do zdaj bil, je treba za take očitne reči plačati, ako jih hoče videti; na Dunaji je pa vse zastoj! In vstopnina je velika, za osebo pol gold. sr. — Povsod na Nemškem le srebro velja in srebro se vidi. Nравnost tega mesta ni ravno hvale vredna, ker že pri očitnih plesih se čudno obnašajo, kaj še le v zakotnih. — Tukaj je zdaj lepo in gorko vreme; jutri odrinem v Bremen. Z Bogom! —

Kar je pa novega mesta, je neizrečeno lepo in okusno zidano, da je veselje gledati; in to kar je po ognju zidanega mesta, daje Hamburgu priimek „lepega mesta.“ S Hamburgom v dotiki je nekdanje dansko mesto Altona in blizu tudi mesto Harburg, in vse to dela Hamburg velik in obširen. Ljudje so tukaj bogati in živé od kupčije.

Bremen, 14. jun. — Pot iz Hamburga do Bremana sem storil v vozu v 12 urah, po dosti lepih krajih, katerih sem pa malo videl, ker je bilo po noči. — Bremen ima do 70.000 duš, med njimi kakih 3000 katoličanov, ki imajo svojo cerkev sv. Janeza v starem mestu, skoraj v sredi; cerkev je revna, in ravno zdaj v popravi, ktere je zlo potrebna. Bremen je obširno mesto ob reki Vezeri, ktera ima mnogo oddelkov in

vse strani z vodo obdaja; hiše so k večjemu nekatere po tri nadstropja visoke, je pa vse čedno in okusno; povsod pri hišah kaj zelenjave. Čez dve uri po železnici od tod je ladijostaja, in ko smo se tje pripeljali, smo vidili gojzd samih bark. Ob 11. uri je barka „New-York (novi Jork)“ s kakimi 800 ljudi odrinila v Ameriko in jaz sem za njo gledal, dokler sem kaj vidil, s solznimi očmi in molitvami želel srečno pot za čas in večnost. Dve dragi serci mi je barka odpeljala (dva mladenčca, ki ji je gosp. dr. Sterbenec do morja spremil).

Kaj se zastran 25letnice papeževe dela po Nemškem, imaš pričo v priloženem listku. Ali so nalašč zdaj Nemci napravili svojo svečanost zavolj zmage nad Francozi? V Berlinu, Hamburgu, Bremenu, Bremerhafen-u, na vsaki postaji, na vsaki barki, povsod se pripravljajo in vse je ovenčano; meni se zdi, da bo listja zmanjkalo, ker velike vozove polne listja za vence dovažajo. Veliko se jih veseli, veliko jih pa joka — ne samo na Francoskem, ampak tudi na Nemškem! Kje bom pa jaz 16., 17. in 18. jun., ko bodo to obhajali, ne vem; bom pa poznej pisal. —

Kolonj, 17. jun. 1871. Ko sem Bremen zapuščal, je bil ravno slovesen sprejem vojakov, ki so se z bojišča vračali. To je bilo ljudi, vrišča, zastav, streljanja, da ni bilo konca. In vsa pot od Bremena začemši pa do Kolonja — povsod so bile železnične postaje ovenčane. Kolonj je tudi poln, djali bi, natlačen z zastavami. Pa ker imajo vojaško slovesnost še le jutri, velja to jubilanu Piju IX. Kaj se je o tej zadevi tukaj godilo? V četrtek zvečer slovesno zvonjenje, in včeraj ob 9 po vseh cerkvah slovesna služba Božja. Bil sem nazoč v stolni prelepi, veličanski hiši Božji, ktera še ni popolno dozidana; zatoraj še zmirom delajo, posebno na zvonikih, ktera sta še le nad cerkveno streho visoka in bosta imela po 470 čevljev, bosta toraj nar višja zidana v Evropi. O tej cerkvi bi imel veliko pisati, pa danes bom kaj drugega popisal, namreč papeževo slovesnost.

V stolni cerkvi so imeli slovesno mašo sami višji škof, in tudi dnevu primeren govor. Neizrekljivo me je zanimalo po evangeliju med sv. mašo poslušati škofa pridigovati v škofovi obleki. Življenje, dogodbe, razmere, delovanje Pija IX so popisovali in djali, da venec v njih življenji sta zbora škofov l. 1854, ko so Mariji prednost pred vsemi ljudmi priznali, in l. 1869, ko se je cerkveni občni zbor pričel, kateri je po pameti, potrebi, koristi in po razodenju božjem vterjeno resnico papeževe nezmotljivosti v veri in nramnosti izrekel. Opominjali so, da kakor je cerkev za Petra v ječi molila, tako naj verni ne pozabijo sedanjega papeža, ampak naj zanj molijo in tudi ga s časnimi pomočki podpirajo. Naslednje so brali še pismo, ki so ga pisali Pij IX do škofov o priložnosti svojega jubileja. Poslušalcev nas je bilo obilno in upam, da ne bo brez sadu. — V resnici! čudne so pota božje previdnosti. Kar je Zveličar v Petru postavil, je postavil zavolj svoje cerkve, ne zavolj njega, in toraj kar je v Petru bilo, je imelo se podedovati in njegove naslednike zavolj njegove cerkve. In Pij IX imajo v svojem življenji veliko podobnost s Petrom. Peter je imel terpljenje v vsem svojem življenji in obhajal svoj jubilej, — pa kje? — Na križu! In Pij IX so „Križ od križa“, in obhajajo edini dosedanji Petrov naslednik svoj jubilej, — pa kako? — Kot jetnik v svoji hiši. —

Petek popoldne so bile po vseh cerkvah slovesne večernice, in zvečer je bil Kolonj razsvitljen; le enkrat sem videl enako razsvitljavo na Dunaji, ko je bil cesarjevič rojen. Kolonj je pokazal, da je katoliško mesto, ker je polno zavolj papeževega jubileja zastav, ki imajo papeževo podobo v mnogoterem pomenu, kmalo sv. Petra v raznih dogodbah, ali papežev gerb, ali same

ključe s primernimi napisi, ali druge svete podobe posebno Matere Božje. Razsvitljava je bila posebno lepa na stolni cerkvi; ta velikanska veža Božja se je tako lepo svetila v bengališkem ognju, da tega nikdar pozabil ne bom. Vse mesto je bilo razsvitljeno nad tri ure. — To me je zelo povzdignilo, posebno ko sem skoz 14 dni večidel v protestantskih deželah bival, da se zopet v popolno katoliškem mestu nahajam.

Ostende, 22. jun. Ko sem ti, draga Danica, zadnje pismo pisal iz Kolonja, sem ti poročal o slovesnosti papeževe 25letnice. 17. junija sem bil pričujoč pri procesiji, ktera se je tudi tam obhajala. O 5½ popoldne se je pričel slovesni vhod v stolnico, in po 3 do 4 močje v verstii so šli v obhodu z 68 banderi in vse je terpel do 3 četert ure. Vdeležilo se je procesije kakih 20 tisuč samih moških; cerkev je bila silno natlačena, da so škof, ki so procesijo spremljali, komaj prišli v cerkev, in so še enkrat Te Deum zapeli in dali blagoslov. O, tako veličastnega obhoda še nisem videl. In to je bilo v čast sv. Očetu. — Ko sem v Cahen dospel, in jim od kolonjskih slovesnost pripovedoval, si mesto Cahen prilastuje, da so še slovesniše delali. In soditi po tem, kar sem videl, bi jim priterdil. — Enako so obhajali v mestih Litihu, Antverpu, Malinu, v Ostendu, Bruselju, Namiru, kjer sem bival, in se tega prepričal. V Bruselju so sicer prostomavtarji nagajali in razsvitljavcem sitnosti delali, pa niso nič opravili; povsod so se katoličani serčne skazali in očitno razodevali, kako zelo spoštujejo in ljubijo sv. Očeta. Posebno me je veselilo to viditi v skrajnem mestu suhe Evrope, v Ostendu ob morji. Kako lepo so se vile zastave v mestu, in kako lepo jih je večerno solnce obsevalo! Dasitudi je Ostende kupčijsko mesto, vender ni Boga pozabilo; to kaže več spominkov iz nar novejših časov, ktere sem vidil v cerkvi matere Božje in so od ljudi, kateri so morske nevarnosti srečno prestali. Tukaj v Ostendu sem gledal morje v vsem njegovem veličanstvu, ker ne v Hamburgu in ne v Bremenu ni tako odperito, kakor tukaj. Kako so se valovi podili in po štiri sežnje daleč na breg pluli! Kako so se čolničii ko slama zibali, kmalo šli na visoko, kmalo v globočino. V resnici, Bog je morje vstvaril in njegovo je; kako bi drugač suha zemlja mu mogla zoperstati, da bi je ne preplulo, ne zalilo! Kar katoliško življenje in djanje zadeva, o tem bom imel priložnost govoriti v kat. društvu.

Razgled po svetu.

Italijansko. Kraljevič Humbert je bil 5. rožn. s svojo ženo Marjeto zapustil Rim. Časniki, kateri niso lažniki, vedo veliko pisati, kako zoperno je bilo Rimljanom to dvojče. „Genf. Korresp.“ pravi: Nihče ne žaluje, da je ta milovanja vredni par odrinil; z njuno nepričujočnostjo bo eno pohujšanje manj v Rimu. Na nobeni strani si nista pridobila spoštovanja, ampak povsod preziranje; če imata le senco spoštenja, ju ne bo več v Rim, kateri ji studi in zaničuje, ne več v Kvirinal, ki sta ga s svojo pričujočnostjo oskranila. Humbert tega nič ne taji in kolikorkrat kdo hoče slišati, se pritožuje, kako slabo je bil v Rimu sprejeman. On dolži ženo, da je tako malo vtisa delala; ona pa pravi, da je vse storila, kar je le mogla, se toliko poniževala, vse hudodelnike ljubeznjivo sprejemala, vse zoperne judovske „larve“ poljubovala, vse apotekarske in vratarske žene prijazno pozdravljala; vender se ni nikoli nihče bolj opekel, kakor se je to še pri odhodu teh dveh igravskih viteštev zgodilo. — Kdo se ne bo smejal, ako temu nasproti v „Laibaherici“ bere, kako se je mlada deklica jokala, ko je za odhod nekaj deklamirala (morda ji je bila pesmica ušla!) in druge neslanosti.

Beust, Beust! — Že dolgo kličejo katoliški in konservativni časniki, posebno „Vaterland“, da preč z Beustom. Ta tujec v veri in avstrijski narodnosti zdaj cerkvi, zdaj državi zasekuje nove rane, ktere spremišljeni politikarji živo popisujejo in se zmiraj bolj boje za lepo naše cesarstvo. 17. jun. so telegrafi naznanili, da je Beust v pododseku ogerske delegacije naznanil, da avstrijske poslanstva pri južno-nemških dvorih se v zložnosti z vošili Prusije ne bodo odpravile, — poročništvo pri rimskem stolu pa se bode tudi ohranilo s priterjenjem Italije, ktera, češ, je poslednji čas vošilom Avstrije posebno pazljivo vstrezala. — „G. Korresp.“ Beusta neizrečeno biča zarad takega „servilizma“ in po pravici. Naša navada ni hudo mahati po kom, toraj pa je toliko bolj želeti, naj bi marljivo prebrali omenjeni list „Genf. Korresp.“ (št. 99 od 29. jun.) vsi, kateri imajo serce za Avstrijo. — Do dveh držav, ki ste nas obé oderli, in utegnute zopet o prvi priliki Avstrijo na novo skubsti, tako tlačansko se obnašati, to vender vse preseže! Pruski časniki avstrijsko prasanje pretresajo, lahunska lakota ne prikriva, kaj namérja, ko bi mogla, ob avstrijski meji: bode mar to bolje, ako jim Beust samosvestnost Avstrije tako pod noge meče? Ne prihuljeno lizanje naših škodoželjnih in sebičnih nasprotnikov, ampak v novo zbujeni, na sv. vero se opirajoči avstrijski patrijotizem je zmožen Avstrijo povzdigniti in osrečiti. Bog daj toraj svitlemu cesarju svetovavcev in pomočnikov, ktere taka misel navdihuje.

Iz Lovanije so študenti katoliškega vseučiliša poslali vošila sv. Očetu po telegrafu in prosili apostolskega blagoslova.

Tagblatt pa Babilon. Od nekdanj trinogi papeže iz Rima preganjajo, — drugi žive, Tagblatt pa celo mertve. Sv. Petra pred vsimi hoče iztirati od ondod v Babilon. Pa ker je Babilon že davno pred sv. Petrom razdjan bil, bode blezo le teolog-blatar sam tam ostal, ki s tako marljivo termo novi Babel zida. Da bi svoj namen dosegel, hoče pred vsim v Babilonu imeti podstavní kamen, češ: sv. Peter ni bil v Rimu, ampak v Babilonu. V tem ga nič ne more zmotiti, — sto in sto še živih monumentov — od perve cerkve pa do Marmertinske ječe: to vse je v Rimu, Peter pa v Babilonu! Sv. Janez evan., očaki in nekdanji učeniki (sv. Dionizij: p. Eus. h. e. II., 25; sv. Klemen, Tertulijan: de praescip. haeres. c. 36; Origen: p. Eus. h. e. III. 1., in neštevilni drugi z veseljem dosedanjim katoliškim svetom sv. Petra nahajajo v Rimu — živega in mertvega: Tagblatt pa v Babilonu. Protestanški sloveči učeni: Schroekh, Berthold, Schmidt, Neander, Giesler id. zmote dolžijo dvomivce nad tem, kar nihče nekdanjih ni tajil in sv. Peter jim je v Rimu: Tagblatt pa ga vidi le Babilonu. Tagblatt sam je priterdil, kar smo zadnjič rekli: da sv. Janez sam je Rim imenoval Babilon; samo od Petra to tají, kar vsi nestrastni priznavajo in vidi ga v Babilonu. Škrivno razodenje, ki ga sv. Janez sam imenuje „Razodenje Jezusa Kristusa“, je Tagblattu zgolj neka „borba“ (Streitschrift) in nič drugega ne, češ, le samo v tacih prepirljivih spisih se je Rim Babilon imenoval! Kdo mu je neki to povedal? Tedaj imenovali so ga res tako: samo Peter ne, in zgolj zato ne, da bi ga Tagblatt v Babilon spravil! Čudo, prečudo! Liberalstvo in mavtarstvo, se vé, ne Petra in ne Pija IX. ne vidi rado v Rimu, in „Škrivnega razodenja“ ne priznava rado za prerokovanje o preganjanji Kristusove Cerkve, ker sta sama med preganjavci.

Pa še nekaj. Če Tagblatt želi še več o tej reči

vediti, naj odpre svojega „nezmotlivega“ ljubljenca Döllingerja: Handbuch der Kirchengesch. str. 65, ter pogleda kaj ta piše in uči v Petrovem bivanji v Rimu.

Ni dopovedati, kako togotno ta sovražljivi list katoliško duhovstvo psuje, potlej pa tirja, naj se z njim obravnava „im anständigen Tone.“ — Zaletel se je bil zadnjič v dve podučljivi pridigi g. Kluna o „nezmotljivosti“ in prevernil je vse zaumene, pošastno lagal, pa obljubil da bode še nadaljeval. — Temu farizeju ukljub bode priporočena dr. Čebaška neoveržljiva obravnava: „Papeževa nezmotljivost,“ in pa njegov čversti govor, ki ga je govoril v katol. polit. družbi in je natisnjen v Danici.

Z Brezovice, 21. rožn. (Iz prijat. lista.) Petindvajsetletnico milega našega sv. Očeta prav častljivo obhajamo, in pa vse dni: 15., 16., 17., 18., 19., 20. in 21. rožnika. Povedalo se jim je namreč, da naj bolj zdatno se bodo te svečanosti vdeležili, ako se za sv. zakramente vredno pripravijo; ovce so glas pastirjev slišale in se prav pogosto okoli spovednic zbirale; že jih štejemo na 500. Katoliška reč je prav močna; hvala Bogu, da sedanji posvetni duh naroda ni huje okužil. Tudi v drugem se ni zamudilo, kar je zamoglo to slovesnost povzdigniti.

Iz Loke. 15., 16. in 18. dan junija 1871 ostanejo tukaj v blagem spominu. Prostovoljno se je mesto tako lepo razsvetlilo, da so celo ptujci Teržačani rekli, da kaj tacega bi tukaj ne bili pričakovali, da to je za Loko preveč. Brezštevilnih transparentov ne bom popisoval; le enega naj omenim, ki je bil na nunskem samostanu, „Kristus blagoslovlja Pija, ktereга Marija brez madeža spočeta varuje, angeli iz neba mu nesó venec zmage.“ — Kresovi so goreli po hribih skoraj pri vsakem velikem posestniku; topovi pokali, da je bilo kaj; vse mesto je bilo razsvitljeno. Vsi stanovi so pokazali, da so katoličani. Tudi po kmetih so lučice berlele, da je solnce izhajalo. Včeraj me poprosi mestni odbor, da bi svojo vdanost za celo faro sv. Očetu naznanil, in telegrafirali smo vdanost, ljubezen ter vošili srečo sv. Očetu za dosežene leta sv. Petra.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. G. Prim. Snoj, duhoven v pokoju na Skaručini, je umerl 5. jul.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Iz Knežaka 6 gl. 30 kr. — Z Dobovca 10 gl. o slovesnosti 25letnice pastir z ovčicami. — Iz Čeruč okoli 31 gl. sr. večí del star. den., duh. pastir z ovčicami o 25letnici sv. Očetu, naj bi jih Bog po njih blagoslovil za dušne in telesne potrebe. — Od Stare cerkve 4 gl. 34 kr. Blagoslovite, sv. Oče, svoje verne ovčice za srečno zadnjo uro. — 2 gl. st. den. iz Loke. „Bog Jim daj doživeti častito zmago!“ — 12 star. dvajs., 4 po 25 kr., 64 gld. 44 sold. iz Mengeša. Vsi prosimo blagoslova, za odpúšenje grehov in zmago sv. cerkve. Janez Zorc. — Iz Polhovega gradca 5 gl. — Verniki Fužinske fare poklonijo sv. Očetu 7 gl. 60½ kr. o 25letnici in prosijo blagoslova za življenje in za smert. — Iz fare v Nevljah pri Kamniku 6 gl. — Iz Lipoglava č. g. M. R. s farmani 10 gl. — Brez imena iz vdanosti in ljubezni do sv. Očeta 1 gl. in 1 dvajset., s prošnjo sv. blagoslova za zmago v zadnji vojski. — Fr. Eber 1 gl. — Z Bevk nektare osebe 2 gl. star. den., proseče sv. blagoslova za vse potrebe; č. g. A. Vonča 1 gl. — Z Gorjan 2 terdnj., t. j. 4 gl. in 2 dvajs. star. den. in 9 gl. v pap. — M. Z. 5 gl. — (Dalje prihod.)